

EGYENLŐSÉG.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest. 5. Széchenyi-utca 10.

hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.

SZERKESZTI

BOGDÁNYI MÓR

Előfizetési feltételek:

Egész évre házhoz küldve . . . 8 frt.

Félévre 4 „

Negyedévre 2 „

Egyes szám ára 16 kr.

AZ EGYENLŐSÉG MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Az ozorai enuncziáció.

Istóczy Győző mult vasárnap az ozorai választókat szerencsételte magas megjelenésével és vitt magával mutatóba antiszemita képviselőjelöltet. Természetesen ez nem eshetett meg anélkül, hogy Istóczy egyikét ne tartsa meg azoknak a nagy beszédeknek, a melyekről épen ő híres, és ozorai dikciója — véletlenül-e vagy számításból, — messze elít a többitől. Ez egyik nevezetessége.

De nevezetes még azért is, mert a gondolatmenet, a tendencia, sőt igen gyakran még a kifejezések is ugyanazonosak azzal a beszéddel, a melyet Bécsben a birodalmi tanácsban Schönerer mondott egy héttel előbb abból az alkalomból, hogy a Ferdinand Nordbahn szabadalma fölött folyt a vita. A beszéd semmiben sem hasonlított az antisemitizmus eddigi expektorációihoz. Pointje nem a zsidók felekezetisége, nem a valláshoz ragaszkodó buzgósága, nem a Talmud állítólag veszélyes tanai voltak, hanem egyedül a zsidó kapitalizmus, a zsidó tőke ellen indítandó harc. Rotschild hatalmának megtörése, és a börzének, mint a nemzetgazdaságra káros intézménynek dekomponálása. Egy és ugyanazon durvasággal, egy és ugyanazon örületes gondolatmenettel, egy és ugyanazon jelszót adták ki az antisemitáknak, Schönerer ép úgy mint Istóczy, egy új követendő program gyanánt.

A jelenség figyelembe veendő annál is inkább, mert a két szomorú hirhedtségre vergődött egyént, azok jellemeit és sajátságait ismerve, nem lehet azt következtetni, hogy az antisemitizmus programjának ilyenmü kiélesítését kölcsönös megállapodás után eszközölték, azt nem lehet föltenni, hogy egyik tanul a másiktól, hogy az egyik lesi a másikat; tud önállóan gondolkodni mint az osztrák, mind a magyar vezér, és midőn a conform eljárásnak, az identikus eszmék hirdetésének okát keressük, még csak egy harmadikat sem találhatunk, ki mindkettőnek inspirációt adott volna, ki mindkettőt utasítással látta volna el, mert ott kell az oknak gyökereznie, a hol az antisemitizmus alapgondolata rejlik és a honnan a tények, az eszmék fejlődése vas következetességgel vonják le a takargató fátyolt, a hol az események logikája kezdi mutogatni a csupasz valóságot.

Az antisemitizmus nem egyéb mint maga az anarchizmus, a melyet azonban, nehogy a nép megijedjen, tetszetőssé igyekeztek tenni és bevonták az antisemitizmus mázával. Az antisemiták egyenesen az anarchizmus és kommunizmus eszméit hirdetik és terjesztik, de mivel tudják azt, hogy ez eszmék

ellen hivatalból is kénytelen az állam küzdeni, hogy ez utóbbinak figyelmét magukra ne vonják, hogy az állam hatalom részéről fenyegető akadályokat eltávolítsák felöltötték az antisemitizmus felekezeti tógáját. Megtámadják a vagyont, de, hogy a gondolkozó magyar birtokost el ne riasszák, czégérül használják a zsidókat, számítva arra, hogy midőn a keresztes háborút a zsidók ellen prédikálják, nem veszi észre a közönség, hogy mi mégis a végczél. Már régen megmondtuk, hogy antisemitizmus és anarchizmus közt a különbség csak az őszinteség hiánya. Mert az anarchista nyíltan, utógondolat nélkül vallja be törekvéseinek végczélját és leplezetlenül hirdeti a birtokos osztály a és tőke elleni harcot, de az antisemiták titkolóznak, burkolóznak és hamis, félrevezető jelszavakat használnak a társadalmi és jogrend felforgatására. Közös ellenségük a tőke, a birtok; a felekezeti sallang az antisemiták találmánya, kik furfangosabbak, hazugabbak anarchista testvéreiknél és jobban értenek a bujtogatás mesterségéhez és a közönség butaságának kiaknázásához mint anarchista elvtársaik. Iszen látjuk, hogy eddigi sikereiket az antisemiták egyedül ezen az uton érték el, csakis ennek a burkolózásnak sikerült megmételyezni az ország lakosságának annyi rétegét, egyedül így volt lehetséges dupirozni az államhatalmat, mely nem látván csak egyedül a bevallott czélt, intézkedéseit is csak úgy tette meg mint midőn veszélyt nem lát a törekvésben.

Az ozorai beszéd, kapcsolatban a reichsratban elmondottal végre segített az állapoton. A szeg kibujva a zsákból és a tények vas következetessége oda kényszerítette a magyar és osztrák antiszemita főnököket, hogy kibontsák a zászlót és megmutassák végre leplezetlenül, mi a végczéljuk: harc a tőke ellen az ingyenélő munkakerülés érdekében. Ugyanez a jelszó az anarchistáké, kommunistáké s nihilistáké is. Most már tudhatja mindenki, kikkel szövetkezik, mikor az antisemitáknak nyújt kezét, most már a kormány, az államhatalom előtt is, nem lehet többé rejtély, hogy miféle tendenciákra kell ügyelnie az antisemitákkal szemben.

Istóczy elszólta magát.

Az ozorai beszéd tehát határozottan előny. Többé nem kell sötétben tapogatózni, többé nem lehet leplezgetni, többé nem lehet senkit dupirozni. Az ozorai beszéd határozottan és világosan kimutatta azt, hogy miféle álláspontot kell úgy a társadalomnak, mint az államhatalomnak elfoglalni az antisemiták ellen, és ez a nyílt állás, ez a nyílt

vallomás egyszerre világossá tette ezt, hogy mik az eszközök, a melyekkel a mozgalmat folytatni kell.

De a fődolog, hogy ezt most már meglássa, észrevegye mindenki, a társadalom ép úgy mint a törvényhozás, és épen ezért kötelességünk figyelmeztetni a kormányt és a közönséget is Istóczy ozorai beszédére s minden kétséget kizáró nyílt tartalmára.

A Budapesti Hirlapnak.

Az a beszéd melyet Schönerer lovag mult héten a bécsi reichstratban tartott, alkalmat nyújtott a Budapesti Hirlapnak egy vezércikk megírására, mely a legeredetibb szemtelenségektől hemzsegett. A nevezett lap sohasem keresi az igazságot, a logikát, hanem megragad minden boldogombát, hogy szellemi tápot készítsen belőle olvasóinak.

Ha valakit egy omnibusz ló elgázol, akkor a Budapesti Hirlap nem a kocsisok, sem a rendőrség vigyázatlanságáról vezérczikkez, mert iszen ezt konkurrensé, a Pesti Hirlap is teheti, hanem neki esik Trefort miniszternek, a ki mindedig elmulasztá a nagyvárosi omnibuszok számára illetanszéket berendezni.

Ha egy örült antiszemita valahol azt hirdeti, hogy a zsidóknál van a mozgó tőke, akkor a B. H. az ő eredeti eszével nyomban kifundálja, hogy a Rothschild ház agensei kormányoznak Magyarországon és nem a Tisza kabinet.

Es mikor a Nordbahn-ügy tárgyalásából kifolyólag Schönerer a Rothschild csoportra ráfogja, hogy uzsorás, akkor a P. H. roppant eredetinek találja igazat adni ez antiszemita loagnak. aki arra a vakmerő hazugságra vetemedett, hogy a Rothschild csoport azzal fenyegetett, hogy a magyar államnak megadja pénzügyileg a halálos döfést.

Az eféle otrombaságokat valóban csak olyan ujságfirma terjesztheti, a melynek egyik czégtársa színház-vállalkozó korában a fiatal színésznőknek azzal tagadta meg a gázsi emelést, hogy hát mellékkereset után lássanak.

Azt az állítást, hogy a mozgótőke zsidókézből van, mert a Rothschild csoport egy vasuti konczesszio meghosszabításáért folyamodott, csak a Schönerer hülyesége vagy a B. H. praenumeránst vadászó fufangossága képes koczkáztatni.

De ez még hagyján. A hülyeség nem bűn és a praenumeráns fogdosás nem gyalázat, hanem csak botrány, mely mellett ebben a czudar időben, mikor a publikám azta lapot szereti legjobban, mely legédekesebben hazudik, számos enyhítő körülményt lehet, hanem mikor egy gentrylap folyton a zsidók pénzét bolygatja, ez aztán gyalázat.

Iszen a zsidók gazdagságáról szóló mese már nem is érdekes többé. Zsidópénzről beszélni nevetséges, zsidóhatalomról vezérczikkezni abszurdum. Érdekes csak az lehet, a mi a szegény olvasó képzelztében olyan jelenségeket tud elővarázsolni, melyek az igazság vagy lehetőség látszatával bírnak. De mikor valaki azt állítja, hogy minden pénz zsidópénz, hogy a mozgó tőke zsidó tőke és hogy a zsidók világuralomra törekednek, akkor nem tarthat igényt arra, hogy állításait érdekesnek tartsák, mert minden a mi történik ellentmond ez esztelen feltevésnek, az államgépezet minden parányi mozdulata megczáfolja e hazug állítást és a társadalmi élet szervezetének minden érlükttetése egy-egy ítélet a népbolondítás eme lelketlen szógyártmánya fölött.

Ezek a nép bujtogatásából tőkét verő pénzügyi kapacitások mindenütt csak gazdag zsidót fedeznek fel, de azt a nyomort nem látják, mely-

TÁRCZA.

Dr. Kohn Sámuel munkájáról.

(A zsidók története Magyarországon a legrégebbi időktől a mohácsi vészig. Részben kiadatlan kútforrások nyomán írta Dr. Kohn Sámuel, Budapest, 1884. Athenäum. XXXII és 489 8°.)

Nec flere, nec indignari, sed intelligere.
Spinoza.

II.

Hogy mily kevésbé hatottak László némiképp megszorító törvényei a közéletre és mennyire nem feleltek meg a magyar nép szellemének, igazolja az a körülmény, hogy Kálmán már 1102-ben ismét eltiltotta a zsidókat keresztény rabszolgák tartásától. De ugyanezen törvényben nyíltan megengedi a király a zsidóknak, hogy földbirtokot szerezhessenek, de azzal a megszorítással, hogy az ilyen földbirtokosok csak püspöki székhelyen lakhatnak. Történetiróink ezen megszorítást helytelenül az egész magyar zsidóságra értették, dr. Kohn azonban meggyőzőleg bizonyítja, hogy ezen intézkedés csakis a földmivelő zsidókra vonatkozott, kiket a püspökök megdézsmáltak és ezen dézsmának könnyebb ellenőriztetése végett lettek a zsidók a püspöki városokba utasítva. Különben ez a rendszabály is gyorsan feledésbe ment.

Van Kálmának még egy későbbi törvénye, mely a zsidókat ismét keresztény rabok tartásától eltiltja és a keresztényekkel kötendő üzleteik formaságát határozza meg. Intézkedik e törvény azonkívül a zsidóknál talált lopott tárgyakról is és habár az akkori jogfelfogásnak megfelelőleg a bizonyításra nézve ez a törvény a zsidókra nézve súlyosabb, az mégis a kánoni joggal összehasonlítva enyhébb, a mennyiben a zsidóknak zsidó mellett tett vallomásának némi bizonyító erőt tulajdonít, a mit a kánoni jog teljesen kizár.

Dr. Kohnnak a zsidókról II. Endre uralkodása

alatt irt fejezete nagyon érdekes és tanulságos, sőt a mai viszonyainkra nézve aktualitással is bír. Történetiróink és ezek nyomán iskolakönyveink szerint Magyarország süllyedését és véginségre jutását II. Endre alatt a zsidók okozták volna. Sokkal közelebb lett volna azon feltevés, hogy a királynak gyöngesége és tehetetlensége, az országnagyok garázdálkodása, erőszakoskodása és kapzsisága idézte elő azt a siralmas állapotot, melyben az ország sinlődött és ha valakit egyáltalán lehet okolni, úgy csak a király és az országnagyok azok, kiket a világtörténet ítélőszéke előtt felelősségre lehet vonni. Timoleon ugyan legújabb röpiratában elég keményen ostromozta országnagyjaink viselt dolgait, de azért az a mese, hogy a zsidók a hibásak, tovább is fennmaradt és bizonyos gondolkodási lustaság mellett megtermett végre a fable convenue. Szerző azonban kérlelhetlenül neki menve ezen conventionális hazugságnak, azt kritikai bonczkés alá veszi és teljesen megsemmisíti. A források melyekre dr. Kohn e czélból hivatkozik, a római curia saját okmányai és ha ezek a zsidók mellett szólnak, úgy csak klaszikus bizonyítékoknak tekinthetők.

II. Endre uralkodása alatt 1222-ig a zsidók az előbbi királyok alatt élvezett polgári egyenjoguság háborítatlan élvezetében lévén közhivatalokat is viseltek. Egyebek közt kamaragrófok, só- és adótisztek is voltak, valamint az Izmaeliták is. 1221. évben Honorius pápa Endréhez levelet intézett, melyben az izmaeliták tulkapásairól panaszkodik, de a zsidókat nem említi, mi világos jele annak, hogy a zsidók ellen panaszok fel nem merültek, mert csak fel nem tehető, hogy a papa a zsidókat kimélni akarta volna, midőn az izmaelitákat vádolja. 1222. évben lett kiadva az arany bulla és ennek 24-ik cikkében van foglalva az első intézkedés, mely az egyenjoguságot komolyan támadja meg, mert ezen cikkben kimondja a király, hogy izmaeliták és zsidók kamagrófok és só- és adótisztek nem lehetnek, mi azonban azt igazolja, hogy eddig az időpontig a zsidók ezeket a közhivatalokat viselték. Ugy látszik, hogy mint az előbbi megszorító törvények, úgy e törvény is csak írott malaszt maradt, mert

ben a zsidók legnagyobb része leledzik, azt észre nem veszik, hogy például a kivándorlók többnyire zsidó magyarok, kiket a végső inség kényszerít otthonjuk elhagyására.

Mikor a zsidót vöröshagymával és fekete retekkel táplálkozni látják, azt sütik rá a B. H. bölcsei, hogy zsugoriságból teszi, mert kincseket akar gyűjteni népek és világrészek meghódítására és midőn tisztességes kabátot észlelnek a zsidó testén, hát már bankárt szimatolnak, a ki kormányokkal és fejedelmekkel uzsoráskodik.

Nézzenek szét a főváros utcáiban és vizsgálják meg kik népesítik azokat a sötét föld alatti lyukakat, melyeket a háziuri önzés lakásoknak nevez, és mit fogunk tapasztalni? Azt, hogy ott többnyire a munkás osztályhoz tartozó zsidók huzzák meg magukat. Ezek a szegény emberek örülnek ha kezeikkel a betevő falatot kereshetik, nem hogy népek és világrészek fölötti uralomra törekednének.

A mi pedig a Rotschild-csoport zsidótökéjét illeti, hát arra nézve csak annyit mondunk, hogy Rotschild bárón kívül alig van zsidó a csoportban. De azért a Budapesti Hírlap ráfogja, hogy zsidótöke.

Nos és ha tényleg zsidók tökéje volna is! Hát a zsidók tökéje nem olyan természetű mint a nem zsidók tökéje. Hát van a tökének felekezete? Vagy hol szoktak ügyleteket kötni és lebonyolítani valási szempontból?

Ilyen állításokat csak a Budapesti Hírlap kockáztathat, az a lap, mely a Függetlenségtől is a Magyar Allamtól is szeretne előfizetőket elhárítani.

És ez sikerült is neki, mert amint halljuk a Függetlenség előfizetőinek egy része már is átpártolt a Budapesti Hírlaphoz.

Majd meglátjuk mennyire viszi. A—s.

1225-ben a pápa megint az izmaeliták tulkapásairól és kegyetlenségeiről panaszkodik és a zsidókról csak azt mondja, hogy még mindig viselnek közhivatalokat a kánoni jog és az arany bulla ellenére. Világos, hogy ekkor sem hoztattak fel a zsidók ellen semmiféle vádak, mert az, hogy a pápa a királyhoz címzett levelében a zsidókat tényleg nem is vádolta, minden kétségen felül áll.

1231. évben IX. Gergely a Robert esztergomi érsek által előterjesztett panaszok ügyében ismét a királyhoz intézett levelet, részletesen és elkeseredéssel szól a szaraczenusok zsarolásairól, és az egyházon még keresztények által is ejtett sérelmekről, de a zsidók ellen semmiféle vádat nem emel, csak arról panaszkodván, hogy a zsidók a toledoi zsinat ellenére még mindig viselnek közhivatalokat.

IX. Gergely ezen levele még sokkal fontosabb, mint Honorius pápának előbb említett két levele, mert ezt Robert esztergomi érseknek Magyarországról szóló jelentései előzték meg és mert ebben a levélben a pápa a keresztények ellen is emel vádak. Ha pedig a pápa keresztényeket vádol és zsidókat habár róluk szól — nem vádol, akkor csak felfedhető, hogy a zsidók panaszra okot egyáltalán nem szolgáltatottak. Endre 1231-ben az arany bullát újra kiadta és abban a zsidókra vonatkozó cikket ujjal megerősítette. De miután ellenük semmiféle panasz fel nem hozott, azt kell következnünk, hogy ez az újabb jogfosztás is a zsidó vallás elleni gyűlöletből eredt, melyet a római kuria a gyöngye királyban mesterségesen szított.

Ugy látszik, hogy az arany bullának a zsidókra vonatkozó része most már végrehajtva lőn, míg a szaraczenusok tovább is közhivatalokban működtek. A pápa miatt Robert esztergomi érsek által átokkal sujtotta ugyan a királyt és az országnagyokat, sőt az átoklevélben még különösen hangsúlyozta is az érsek, hogy a szaraczenusok még mindig a kamara tiszttség élén állnak, hogy hitükre keresztényeket térítenek át, hogy az egyházi javadalmakat bitórolják és aztán elátkozza Dénes nádort és Sámuel kamaragrófot, mert a szaraczenusokat és átkeresztényeket támogatják és oltalmazzák, csak a zsidók

Az írodák és a választások.

Felkérteünk a következő sorok közlésére: Tekintetes szerkesztőség! Azon kortesfogások közt, melyeket az antiszemitizmus soha sem nyugvó rágalma a kormány és a zsidók ellen használ, az izr. írodák hatalmáról, befolyásáról szóló regék majdnem a leggyakoribbak. Mikor a vérvád, Eszter hamvai, a bánatos anya könyei, Rothschild, kagál, sakterkés s több eféle már elhangzott, akkor rendszerint előveszik az izr. írodákat, melyekről az ámuló hallgatóságnak azt mesélik, hogy ezek vezetik a képviselőválasztásokat és hogy beleegyezésük nélkül Tisza Kálmán egy tiszteletbeli segédfogalmazói helyett sem nevez ki miniszteriumában.

Az Egyenlőség hasábjában nem egyszer akadtam olyan cikkekre, melynek feladata az látszott, hogy azon feltevés jogosulatlanságát, mintha az izr. írodák a választásokra befolyást gyakorolnának, teljesen kimutassa, de úgy látszik, az antisemiták szemét húnynak minden felvilágosítás előtt, mely hivatva volna hazugságaikat valódi értékükre leszállítani és szüntelen folytatják a bujtogatást olyan eszközökkel is, melyeket a tények hatalma minden pillanatban kicsavarhat kezeikből.

A vidéken és különösen azokban a kerületekben, a hol antiszemita jelölteket fölállítottak, feltűnő módon korteskednek azzal, hogy a zsidó írodák temérdek kincseket szolgáltatottak a kormánynak arra a célra, hogy a voksokat a szabadelvű párti jelölt részére megvásárolja. Én ismerek több olyan egyént, a ki eddig az antiszemita mozgalommal szemben teljes közömbösséggel viseltetett és most egyszerre antiszemita kortesnek csapott fel abban a reményben, hogy ez uton talán neki is jut valami — hallgatási díj fejében — abból a »temérdek kincsből, melyet az írodák Tisza Kálmánnak rendelkezésére bocsátottak.« — Ezek a spekuláns firmák, miután senki hallgatásukat megvásárolni nem igyekezik, szörnyen haragudnak a felsülés felett és dühösebb antiszemitákká váltak

ról nem szól, ezeket nem érinti egy szóval sem, a mi egyrészt azt igazolja, hogy az arany bullának a zsidókra vonatkozó intézkedése tetteleg már foganatosított (megjegyezzük különben, hogy a zsidó Teka egy II. Endre által 1232-ben kiadott okmányban még mint kamaragróf szerepel.) és hogy az érsek nézete szerint a zsidók, kik iránt bizonyára nem viseltetett valami különös jó indulattal, az országos nyomornak és az egyházon elkövetett sérelmeknek okozói nem voltak. Ez elvitázhatlan tény, ha csak a kagál ismeretes lélekvasárló apparátusa nem bírta rá a jámbor főpapot a hallgatásra.

Dr. Kohn nagyon helyesen emeli ki, hogy csak azon körülmény, mikép az izmaeliták illetve szaraczenusok és zsidók a pápai levelekben és bullákban, valamint a törvényekben és zsinati határozatokban egymás mellett említettnek, okozta azt, hogy az izmaeliták ellen emelt vádak a magyar történetírók által a zsidókra is kiterjesztettek, merő könnyelműségből vagy gondolkodási lustaságból és sok esetben roszakarattól szándékos hamisítási célzattal. A hamis pénz forgalomba hozott, századokon át igazi érték gyanánt járta úgy a tudomány palotájában, mint az iskola termeiben és ha most végre valahára rájönnek a hamisítványra és lomtárba teszik mint értéktelen holmit, úgy ezt csakis dr. Kohn jeles kritikái fejtegetéseinek köszönhetjük.

Mintha e történeti igazságnak halvány fénye Katonánál előtt felderengett volna, midőn 1821-ben »Bánkbán«-ját írta, melynek komor hátterét a Meraniák és oligarchák főleg a parasztsztyálon elkövetett zsarolásai és kegyetlenségei képezik. Tiborc a magyar parasztnak, eredetis jellemzésű nemzeti typusa, kinek Bánkbán eléterjesztett keserves és szivrázó panaszai a parasztnak II. Endre alatt eltört szenvedéseit történeti hűséggel tükröztetik vissza. A 3. felvonás 3. jelenetében Tiborc a Bánkbánnal folytatott párbeszédben a meraniakat vádolván, mondja:

Sok pénzre van szükségök; és mivel
Mi annyit adni nem tudunk, tehát
Sovány nyakunkra Izmaelitákat
Ültettek — ez már égbe kiált.

Istóczynál, akit valószínűleg szintén csak ilyen rosszul sikerült kombinációk töltöttek el antiszemita gyűlölettel.

Kötelességemnek tartom tehát itt nyilvánosan kijelenteni, hogy az irodák részéről egyáltalán nem történt eddig semmi, ami a választásokat befolyásolhatná. Az irodáknak nincsen pénzük arra, hogy saját szakállukra politikát csinálhassanak, de másrészt a magyar zsidóság bizalmát sem birják és így képtelenség állítani, hogy ők diktálják a magyar zsidóságra, minő állást foglaljon az országgyűlési képviselő választásoknál.

Az antiszemita hazudozása abból is kitűnik, hogy számos választókerületben, a hol kormánypárti jelölt függetlenségi jelölttel megmérkőzni lesz hivatva, a zsidók igen tekintélyes része a függetlenségi párti jelölt körül csoportosul, mi bizonyára nem történik, ha az irodák tényleg a kormánypárt politikáját pénzzel és szóval is támogatták volna.

A magyar zsidóság — és ezt azt hiszem azok után, a mi az utóbbi években történt, a zsidóktól senki rossz néven nem veszi, azon jelöltekét kénytelen támogatni, kik rendíthetlen hívei a szabadság és jogegyenlőségnek — tekintet nélkül a politikai partra, melyhez tartoznak. Eötvös Károly nem tagja a kormánypártnak, de azért őt jelölték a tulajdonképpen zsidó felekezeti polgárok által lakott Erzsébetvárosban; mert köztudomású, hogy Eötvös azon férfiakhoz tartozik, kiknek szabadelvüése minden kétséget kizár.

Az a szegény vidéki ember, kinek az antiszemita hujtogató az izr. irodák titokzatos hatalmáról szonokol, csodálkozva csóválja fejét és aztán tovább nem törődik velük. De nem is a parasztság számára költötték a kincsosztogató irodákról szóló meséket, hanem azon kabátos naplopók számára, kiknek irigységét akarják felébreszteni az eféle mesemondákkal.

Kérem a t. szerkesztőséget ezen sorok közlésére, hogy a közönség felvilágosítást nyerjen az izr. irodák természetéről, mely csupán abban nyilvánul, hogy a ma-

gyar zsidók orthodox és neolog részét egymásra uszítják és hogy anyagot nyújtanak az antiszemitáknak mindenféle örületes ötletek kigondolására.

Az izr. irodák Trefort urnak közvetítő intézetei, melyeket a magyar zsidóság már nagyon szeretni lerázni a nyakáról.

Ez az igazi tényállás, minden ellenkező magyarázat és állítás antiszemita humbug. — T.

Kiegészítés.

Budapest, május 7. Tekintetes szerkesztő ur! Az Egyenlőség utolsó számában megjelent első cikkre vonatkozólag kívánnék néhány szerény észrevételt tenni, ha e megjegyzéseknek becses lapjában helyt adni sziveskednék. Teljesen egyetértve a nevezett cikkben kifejtett eszmékkel, kizárólag annak személyi oldala ellen van kifogásom; még pedig az, hogy azon férfiak névsorából, kik a nemzet bizalmát teljesen megérdemlik, a tisztelt cikkíró kihagyta az Irányi Dániel, Ugron Gábor és Hoitsy Pál neveit, kiknek mellőzése ott, a hol a valódi és hamisítlan szabadelvüeségről van szó, már azért is hiba, mert e férfiak minden kérdésben mint a liberalismus szóvivői szerepeltek.*)

Az Egyenlőségnek többek közt, szerény felfogásom szerint, az is célja, hogy megismertesse a nagy közönséggel azokat a férfiakat, kik a zsidókérdésben, mindenkor a jogegyenlőség és az általános szabadelvüség elvei által vezéreltettek magukat, kik nem kaczerkódtak soha egy áramlattal sem, hogy saját meggyőződésük árán

*) Mi teljesen osztjuk a tisztelt levélíró nézeteit, de e férfiaknak, a szóban forgó névsorból való kihagyásának hibája nem terhelhet bennünket, mert az említett cikket olyan férfi írta, kinek kéziratát mi a szerző beleegyezése nélkül sem megtoldani, sem megrövidíteni nem akartuk. És miután a szerzővel, a dolgozat áttekintése után az idő rövidsége miatt nem értekezhattünk, kénytelenek voltunk a cikket változatlanul kiadni.

A szerk.

Tiborcz tehát itt csak az izraelitákat terheli vádjával, a zsidókról azonban nem is tesz említést.

De ez a halvány fény csakhamar letűnik, mert később Tiborcz arra vonatkozva, hogy a háboruban fosztani szabad, így nyilatkozik:

... a jó merániak —
Azt háboru nélkül is megteszik; mert
Hisz' a zsidók eleget fizetnek; a
Kiket tulajdonképpen ténem is
Lehetne embernyuzóknak nevezni, —
Nyuzásra bőr kívántatik, holott
Azt a merániak magok lehúzták
Már csontjainkról; így tehát ezek
A húsba kénytelenek bemetszeni —
Igaz, hogy a metéltetett sikolt; de
Hisz' arra nem szükség hallgatni; csak
Haszon lehessen.

Tiborcz immár a zsidókat is vádolja, habár vádjainak főele Gertrud királynénak rokonai, a merániak ellen irányul.

Most már kíváncsiak vagyunk tudni, vajjon a költő a történetiróktól, vagy a történetírók a költőtől tanultak-e? E kérdés megfejtését tisztelt olvasóinkra bizzuk.

A római kuria, mely mint láttuk, az egyházi átokhoz is folyamodott, nem szünt meg elkeseredetten harcolni a magyar nép józansága és valódi türelmessége ellen, mert jól tudta, hogy a zsidókat csak úgy szoríthatja le, ha előbb a magyar népben a jogegyenlőség iránti érzéket gyökerestől kiirtja. Jakab, praenestei püspök, szentszéki követ 1233-ban szerződést kötött II. Endrével, melyet az a beregi erdőben esküvel erősített. Ezen szerződésben a király újra kötelezi magát, hogy zsidót és zsaraczenust közhivatalban tőrni nem fog, sem mint tisztviselőket, sem mint keresztény tisztviselőknek helyetteseit. Együttal igéri, hogy gondoskodni fog arról, miszerint zsidók és zsaraczenusok bizonyos ruházatukon viselendő jelek által a keresztényektől megkülönböztessenek és újra megtiltja, hogy zsidók és zsaraczenusok keresztény rabszolgákat vegyenek vagy tartsanak. Végre azokra a zsidókra, pogányokra vagy zsaraczenusokra, a kik keresztényekkel bármi nemű törvényes vagy törvény-

telen házasságban élnek, azt szabja büntetésül, hogy összes javaik elkoboztassanak, ők maguk pedig örök rabszolgaságba kerülnek. Ugyanezen büntetéssel a keresztényeket is sújtotta.

Látjuk tehát, mily elkeseredett harcot folytatott a római kuria a zsidók ellen és mily eszközökhöz kellett nyulnia, míg neki sikerült a magyar zsidók által élvezett jogegyenlőséget megrendíteni. Törvény, bulla, zsinati határozatok, egyházi átok, egyik sem használt, míg végre az esküvel erősített szerződés megtette a hatását. Nekünk pedig megelégedésül szolgálhat, midőn azt constatáljuk, hogy ezen újabb támadás is külföldről importáltatott és hogy mily nagy fáradságba került Rómának a talajt céljaira előkészíteni. És hogy tervét végre valahára mégis keresztül vitte? Ne felejtsük, hogy a római kuria mint a keresztény vallás őre lépett fel és hogy midőn Lukrecia Borgia harmadik férjét meg akarta mérgezni, hozzá lépett azon kijelentéssel, hogy meg van mérgezve, ellenmérget nyújtott neki, melyet a szerencsétlen ivott és meghalt. Tényleg nem volt megmérgezve a férj, csak Lukrecia hitette el vele, hogy ellenmérget gyanánt valódi mérget nyújthasson neki. A római kuria is, azt mondá, hogy a magyar nép meg van mérgezve és hogy neki ellenmérget kell bevenni. A magyar nép pedig nem volt megmérgezve, de az ellenmérget mégis bevette.

A római kuria a király által letett esküvel meg nem elégedve, a király fiait, Kálmánt és Bélát, azonkívül az országnagyokat és főpapokat egyenként megeskette különösen arra, hogy a beregi szerződésnek a zsidókra és zsaraczenusokra vonatkozó határozatait hiven teljesíteni és szigorú végrehajtásukat ellenőrizni és szorgalmazni fogják.

Hogy a beregi szerződés az ország bajait nem orvosolta, sőt hogy az ország ziláltsága és zavar. egyre fokozódott, további bizonyításra nem szorul. Az országnagyok haragudtak a királyra, hogy a pénzverő, só és egyéb adójövedelmeket zsidóknak és izraelitáknak adott bérbe, mert ezeknek a konkurrencziája a bérletet drágította, ők pedig olcsó áron szerettek volna hozzájutni. Az arany

megmenthessék népszerűségüket. És e férfiak közt, kik a politikai élet minden terén híven ragaszkodtak emez elvekhez, mindenkor ott voltak Irányi, Ugron és Hoitsy nevei is. És főleg Irányi Dániel, a ki hosszú pályáján mindig a humanismus előharcosa volt. Jól tudom, hogy az igen tisztelt szerkesztőség minden tagja elismerőleg méltányolja e férfiak parlamenti működését, ép azért kérem e helyreigazító, vagyis inkább kiegészítő sorokat az Egyenlőség legközelebbi számában kiadni, mert vannak körök, a hol a többször említett névsor hézagossá közlése bizonyos félreértésre adhatna alkalmat.

Justus.

Istóczy Ozorán.

Ozora, 1884. május 4.

T. szerkesztőség!

A pinczehelyi kerületben utazó antiszemita párt korphaeusai tegnap nálunk tartották program beszédjüket. Először Istóczy beszélt, de már nem az ismeretes faji és felekezeti vádak hangoztatva, sőt a zsidókat mint olyanokat említésre nem méltatta, hanem declamált dühösen és szenvedélyesen a tőke ellen és roppantul kikelt a Rotschildek ellen, kik a népeket és államokat kiszípolják. Szólt a mozgó tőke zsarnoki hatalmáról és hogy e mozgó tőke a Rotschild és más zsidók kezében van. Aztán bemutatta Andreanszky Gábort mint e kerület követjelöltét, kinek beszéde kevés hatást idézett elő.

Hivatkozott a házassági törvényjavaslat főrendiházi tárgyalása alkalmával a Primás által tartott beszédjének egyik passzusára és kifejté, hogy zsidók és keresztények közti házasságot sem ő sem a magyarok Istene soha megengedni nem fogja. A hallgatóságban e beszéd sem keltett nagy viszhangot. Istóczyn meglátszott az eredménynyel való elégedetlensége és talán azért kezdett más hurokat pengetni. Csak a harmadik szónok — Vadnai — fujta a régi nótát, a zsidók felekezeti és faji gyengéiről. Szonokolt aztán Lengyelország sorsáról és más egyébről

bulia keletkezése után az országnagyok a jövedelmeket potom áron vették bérbe, és ezeket a zsidóknak és szaraczénusoknak nagy haszonnal albérbe adták. A nép meglett nyuzva, és a haszon főleg az országnagyok zsebeibe folyt. A beregi szerződés után a zsidók és izmaeliták albérlok se lehettek és az országnagyok kényük kedvük szerint garázdálkodhattak. Ezek voltak a királyi esküvel erősített beregi szerződésnek a következményei. De a szerződés ellenére is egy föld alatt laktak zsidók és keresztények és egymással barátságosan érintkeztek, mi az 1279. évben tartott budai zsinat határozataiból kitetszik, melyekre még visszatérni fogunk.

IV. Béla (1235—1270), II. Endre fia és utóda, daczára annak, hogy a beregi szerződést trónra lépte előtt kétszer erősítette meg, a Magyarországot sorvasztó bajok kutforrását nagyon helyesen a garázda és kapzsi országnagyok önkénykedéseiben, de nem a zsidókban ismerte fel. Főtörekvése oda irányult, hogy az oligarchia hatalmát törje meg, a zsidókkal azonban nyájasan és méltányosan bánt el.

IV. Béla minden erejét a közelgő határvész elleni harcra összpontosítani akarván, ezen szándékát főleg az ország nyomorult pénzügyi állapota gátolta meg. Mióta a zsidók és izmaeliták a közjövödelmek bérletéből ki voltak zárva, az azoknak helyébe lépett országnagyok vagy semmit sem vagy nagyon keveset fizettek, a közpénztárak üresek maradtak. A király belátván, hogy az országos javadalmak jövedelmét csak úgy emelheti, ha a zsidóknak és izmaelitáknak azoknak a bérletét megint megengedheti, a pápához fordult azon kérelemmel, hogy őt a beregi szerződésre tett eskü alól oldja fel. Hja, a nemzetgazdaságnak vannak vas törvényei, melyek pápai bullákkal és esküvel erősített szerződésekkel is daczolnak. Ezen vas törvények a pápa daczát is törték meg és 6 évvel az általa annyira szorgalmazott szerződés létrejötte után neki beleegyeznie kellett, hogy annak egy főpontja hatályon kívül helyeztessék. És ugyanezen jelenséggel találkozunk ma is. Úton útfélen felhangzanak a panaszok a zsidó konkurrenzia ellen, de a vádiók elfelejtik azt, hogy ez a

hogy bebizonyítsa az antiszemita bujtorítás jogos voltát

Sajátságos, hogy e politikusok egyike sem nyilatkozott arról, hogy minő állást foglalnak el a többi országgyűlési pártokkal szemben? Beszédeik, mely különben teli volt a többi pártok rágalmozásával, csak azt sejtetik, hogy e derék államférfiak dühödt antiszemiták, kiknek minden egyéb blitri.

Istóczy, aki tudvalevőleg kormánypárti volt, most a kormányt a legerősebben megtámadta és azt akarta elhíttetni hallgatóival, hogy Tisza Kálmán és Szapáry a nemzet vagyonát elpazarolták, azért nem építhették előbb az új országházat. E beszédek nagy visszatetszést szültek itten.

Mindenki kerülte a forradalom ez apostolait, kivéve egy néhány kopott kabátos urat, kik egyéb teendőjük hiányában egész nap arról álmodnak, hogy ők fogják a Bischitz féle birtokot megkapni, ha majd beüt az Istóczy Vadnai miniszterium.

Honfi.

Az Alliance isr. univers. működése

— az 1883. év második félévében. —

Az alliance isr. univers Párizsban aprilis havában kimutatást tett közzé ama működésről, melyet ez egylet az 1883. év harmadik és negyedik negyedében folytatott. A jelentés mindenen előtt örvendetes jel gyanánt konstatálja a tagok számának szaporodását és felsorolja továbbá azokat a segélyeket, melyeket a fönt jelzett időben nyújtott. Ez utóbbiak közt első helyen említi a haskiói hitronoknak segélyezését, kiknek legnagyobb része az ottan kiütött tüzvész alkalmából földönfutóvá lett. Jelenti továbbá, hogy az amerikai és palesztinai földmívelési gyarmatok a legjobb karban vannak és hogy ezek virágzó fejlődése a gyarmatosítások célszerűségét bizonyítja,

Legnagyobb azonban az a siker, melyet az Alliance az általa alapított és fentartott népiskolák által elért. A tanítványok száma összesen 8000-re emelkedett, kik közt

zsidókonkurrenzia, bármennyire árthat egyes embereknek, az összeség előnyére válik.

A beregi szerződésnek hatályon kívüli helyezése folytán a zsidók régi tekintélyes állásukat ismét visszanyerték. A király a volt kamaragrófot, Tekát, Ausztriából, hová a beregi szerződés nyomasztó hatása alatt vándorolt, visszahívta és egy Csenke nevű terjedelmes földbirtokkal ajándékozta meg nyilván azon kiváló szolgálatok jutalmazására, melyeket neki tett.

De Teka nem az egyedüli zsidó, kit IV. Béla királyi kegyével halmozott el. Az Ausztriából bevándorolt Henuk zsidót kamaragrófi rangra emelte és a királyi jövedelmek kezelésével bizta meg. Hogy Henuk a király és a haza körül szerzett magának dús érdemeket, kitűnik abból, hogy a király neki Komárom várát a hozzátartozó huszonegy faluból álló várbirtokokkal és a Tata melletti malommal adományozta. Ez utóbbi 1265 előtt elhalálozván, a királyi kincstárnak tetemes pénzüsszeggel adósa maradt. Béla az adósság fejében a komáromi birtokot Henuk fiaitól elvette és Walter kamara grófnak adta el Henuk tartozásainak törlesztése fejében. De úgy látszik, hogy Henuk fiai ezen ügyet utólagosan valahogy elintézték, mert nem sokára megint az atyjuktól örökölt Komárom birtokában találjuk őket, sőt Mária királyné Béla beleegyezésével a jószágai után járó harminczadot nekik adta bérbe, mely nagyobb mérvű üzlet azonban nem sikerülhetett nekik, mert a kikötött bért nem fizethették, sőt a királynénak 800 márka finom ezüsttel adósa maradtak. Ez összeg fejében komáromi birtokukat elzálogosították, anélkül, hogy tartozásukat a többszöri ujtás daczára kifizethették volna; A kamatok pedig e közben annyira felszaporodtak, hogy összegük az eredeti tartozást tetemesen túlhaladta. Henuk fiai látva, hogy fizetési kötelességüknek eleget nem tehetnek, kérték a királyt, tartaná meg az elzálogosított birtokot tartozásuk teljes törlesztése fejében. Béla az ajánlatot elfogadta és a komáromi birtokot 1268-ban ismét adta el 800 márka finom ezüstért. Érdekes, hogy a király az általa kia-

voltak nem zsidó gyermekek is. Az Alliance központi bizottsága különös figyelmet fordított a kézmű és ipartanodákra, melyek a népiskolák mellett szerveztettek. Hirsch báró körülbelül egy millió fr. adományozott részint a deficit fedezésére, részint pedig eme kézmű és ipartanodák tartására.

Itt közöljük részletes kimutatását ama intézeteknek, melyek az Alliance által fentartatnak:

F. u. iskolák.

I s k o l á k	A növendékek száma	évi kiadás
Aleppo	117	7.260 frcs
Adrianápoly	138	9.378
Belgrád	103	12.467
Beyruth	139	4.560
Caiffa	65	4.233
Choumla	132	5.470
Konstantinápoly		
— Balata	136	10.560
— Ceuscoundjuk	115	7.156
— Daghamami	110	6.940
— Galata	115	20.850
— Német tanoda	120	9.340
— Haskieui	110	6.749
— Ortakeni	56	5.705
Damaskus	135	8.945
Dardanellak	100	4.229
Fez	100	8.000
Jaffa	39	62.295
Jeruzsálem	115	30.000
Melidia	59	2.957
Filipopol	211	7.590
Ruszsuk	145	8.360
Salonichi	346	38.002
Samakof	162	5.216
Smyrna	243	20.229
Zsofia	522	25.817
Souze	147	9.075
Tanger	429	13.340
T. Bajardzjik	146	5.519
Tetnan	324	8.663
Tunis	931	68.240
Varna	67	5.200
Widdin	97	7.671
Yamboli	101	4.400

dott okiratban nyíltan beismeri, hogy a zsidó kamaragróf utódainak adósságuk után olyan nagy kamatokat számított fel, hogy már három év után a tőkét túlhaladták. A kánoni jog ugyan megtiltotta a kereszténynek a kereszténytől kamatot venni, de a zsidónak kamatot felszámítani a király se restelte és mint látjuk $33\frac{1}{3}\%$ -nál többet.

Igy látunk tehát egy hazánk történetében tündöklő várat a hozzá tartozó falvakkal és malommal együtt egy zsidó kamara gróf kezében, ki azt érdemei jutalmazása fejében királyától kapta és melyet fiai szerencsétlen bérleti vállalatuk folytán, melyet a királynéval kötöttek, megint elvesztettek. Gondolta volna-e a gyermekkedélyű és orosz-lánszivü Klapka, midőn 1849-ben Komárom várát hősiessé elszántsággal védte, midőn a győztes osztrák-orosz hadseregeket győzelmi mámorukban megalázta és a függetlenségi harcnak vérfoltos bár, de mégis szeplőtelen zászlaját megmentette, hogy ezt a várat régente magyar király zsidónak adományozta? Bizonyára nem. És dacára annak, hogy Henuk fiai ezen várat a király tulságos kamat követeléseivel végett már 1268-ban bocsátották neki rendelkezésére, mi mégis 1268 és 1849 közt az összekötő kapcsot megtaláljuk. Mint nekünk az agg hőstől személyesen gyakran hallanunk volt szerencsénk, zsidó honvédek keresztény bajtársaikkal vállvetve derékasan teljesítették kötelességüket a vár védelme körül és vérükkel termékenyítették, azt a talajt, melyből Magyarországnak ismét feltámadnia kellett. Így nyujta kezét a tizenharmadik század a tizenkilencedik századnak és mindketten engesztelő fényt árasztanak a köztük fekvő évek brutálításaira és igazságtalanságaira.

Dr. Reimtz Adolf.

(Befejező ezikk következnek.)

Ezenkívül vannak 18 tanodák nő gyermekek számára, melyeket összesen 2269 növendékek látogatnak. Az Alliance a nevezett helyeken kijelölt iskolák költségeinek majdnem felét fedezi. A költségek másik fele pedig az illető hitközség és a vagyonosabb szülők által fizetett tandíjból fedeztetik.

H I R E K.

— **Antiszemiták maguk közt.** E cím alatt közzétett híreinkre vesszük a következő sorokat: Tekintetes szerkesztő ur! Figyelmeztetve az Egyenlőség hire által (Antiszemiták maguk közt) az antiszemita közt kiűtött veszekedésre, csakugyan azt tapasztalom, hogy már is két pártcsoporthoz egymástól egészen elütő »programmal« működik a bujtogatás és népbolondítás terén. Istóczy csoportja vadabb, de Simonyi is elég vad. A kettő közt egyedüli különbség az, hogy az egyik — már mint Istóczy — párton kívülnek vallja magát, Simonyi pedig máskülönb a függetlenségi párt hívének. Az Istóczy-párt Simonyit mellőzi minden alkalommal, így a választókerületekbe sem viszi magával Sancho Panzának. Simonyi Iván roppantul haragszik e mellőzés miatt, és azzal is fenyegetődött, hogy a pártkörből olyan nyilatkozat közzététele mellett fog kilépni, mely az antiszemita pártot megsemmisíteni fogja. Később azonban meggondolva a dolgot, célszerűbbnek találta, saját firmája alatt tovább antiszemitáskodni. Hogy meddig viszi, nem tudom. Tény az, hogy szörnyen el van kedvetlenülve.

— **Visi Imrét,** a Nemzet nagytehetségű szerkesztőjét Zalaszentgróton képviselőjelöltnek állították fel. Visi Imre, mint a szabadelvű párt közlönyének szerkesztője, nagy szolgálatokat tett már pártjának. Ő azoknak az elveknek rendíthetlen híve, melyeket a szabadelvű párt zászlajára irt ugyan, de gyakran meghazudtolta már. Visi urnak ellenben nem egyszer volt már alkalma bebizonyítani, hogy ő komolyan veszi a szabadelvűséget és a legnagyobb nehézségekkel is kész szembeszállani, mikor a szabadság és jogegyenlőség dicső eszmeinek védelméről van szó. Visi jelöltségének tényében látjuk a szabadelvűség egyik diadalát. Olyan kerületben, a hol az antiszemita bujtogatás legdühösebb orgiáit ülte, valóban örvendetes, hogy ama politikai elvek győznek, melyeknek olyan büzgő híve és hirdetője Visi Imre.

— **Mezei Ernő** ellenjelöltet kapott Miskolczon Vadenay Károly, a Fővárosi Lapok szerkesztője személyében. E jelölésre vonatkozólag írják nekünk Miskolczról: Mezei Ernő országgyűlési képviselőnk ellen Vadnay Károlyt állította fel az itteni kormánypart képviselőnek. Dr. Popper József városunk egyik legtisztéletreméltóbb alakja vállalta el a Mezei ellen indítandó választási harc vezetését, ami annál sajnósb, mert Dr. Popper ur Mezei személyes (nem politikai) ellenfelei által eszközül használtatik egy olyan férfi ellen, akinek minden érlüktetése azoknak az eszméknek szentelve van, melyek a szabadelvű férfiak közös kincseit képezik, tehát Dr. Popper uréit is, kinek liberalismusa minden kétségen felül áll. Az a körülmény, hogy Mezei Ernő a függetlenségi párt híve nem változtat a dolgon, mert akár hányszor kellett fájdalmasan tapasztalunk, hogy a liberalismus követelményei a leggyalázatosabb perfidiával tagadtattak meg épen azoktól, a kik a szabadelvű párt tagjaihoz számítják magukat. Igen sok történt az utolsó három év alatt, ami másképp történik vala, ha miniszterek és képviselők nemcsak névleg, de tényleg is szabadelvűek lettek volna.

— **140 antiszemita választókerület.** Antiszemita körökből azt az értesülést vesszük, hogy a Budapesten (szénatéren) székelő antiszemita pártkör állítólag 140 választókerületből kapott volna felszólítást, hogy küldjön képviselőjelölteket, de a pártkör mindössze csak 40 olyan antiszemita egyént tudott összeszedni, kinek tisztességes

kabáton kívül választási joga is van. Nagy volt a hajsza antiszemita képviselőjelöltek után, oly nagy, hogy még az egyetemi hallgatók közt is megkezdődött a verbuválás. Az antiszemita pártkörben már arról is volt szó, hogy egyetemi hallgatókat, vagy hivatalnokokat (gyakornoki és dijnoki rangból) küldjenek a decorum megmentésére. De még erre a célra sem találtak elegendő embert, ki nek fekete kabátja és utazási költsége is lett volna, a mi nélkül ilyen nemes passziót tudvalevőleg nem igen lehet üzni.

A somogymegyei zavargások tetteseinek bűnügyében mondott e néten ítéletet a m. kir. kuria I. büntető tanácsa. Vád alatt azok állottak, kik mult évi augusztus hó 26-án este a berzenczei korcsma előtt összegyülekeztek s miután a „Zikczene-czakczenét« elhuzatták, éjszél tájban több ottani zsidólakos ablakát kövekkel bezuhták, majd pedig Junker Sándor és Krausz testvérek kereskedéseit feltörték s kirabolták. A budapesti törvényszék delegált bírósága, mely lázadási ügyekben illetékes, Tibold Vilmos asztalost, Balogh József és Kern Ferenc csizmadiákat a btk 153. §-ában minősített lázadásban mondotta ki bűnösöknek, Patasics fazekast a lázadás vádjá alól fölmentette. E miatt Tibold 2 évi fegyházra s polgári jogainak 5 évre való felfüggesztésére; Balogh és Kern pedig 9 9 havi börtönre és polgári jogaiknak három évig való felfüggesztésére ítéltettek. A többi vádlottat az első bíróság a lázadás büntette alól fölmentette, hanem lopás büntetésében, illetőleg vétségében marasztalta s három havi vizsgálati fogságuk betudásával, egyenkint négy havi börtönre ítélte. A kir. tábla az ítéletnek a főbűnösökre vonatkozó részét, valamint azt is, melylyel a többiek a lázadás vádjá alól felmentettek, helyben hagyta; ellenben az ítéletnek azt a részét, melyben lopásban mondattak ki bűnösöknek, illetőleg vétkeseknek, hivatalból megsemmisítette s az ügyiratoknak a rendes illetékességü bírósághoz való áttételét rendelte el, azzal indokolván, hogy a delegált bíróság hatásköre csak a lázadásra terjedvén ki, miután a vádlottak egy része az alól felmentetett, hiányzik a jogi alap arra, hogy a vádlottak illetékes bíróságuk jogkörétől elvonassanak. A kir. kuria, hol az ügy előadója Manoilovich Emil volt, Tibold, Balogh és Kern ügyében a kir. tábla ítéletét jóváhagyta Patasicsra vonatkozó részében azonban megváltoztatta s ezt is bűnösnek találva a lázadásban, 2 évi fegyházra ítélte. A többi vádlottakra nézve a kir. tábla ítéletét szintén megváltoztatá a kuria s utasította a kir. táblát, hogy a lopást illetőleg hozzon érdemleges ítéletet.

— Az antiszemiták »udvari« nyomdásza Bartalits Imre es Istóczy urak közt egy idő óta nagyon feszült, hogy ne mondjuk ellenséges viszony áll fenn. Az ok, mely miatt e két férfiú ellenségeskedik nagyon prózai. Istóczyt ugyanis boszantotta, hogy kivüle még Bartalits is szerkeszt antiszemita röpiveket, lapokat stb., mi által a 12 röpirat gseftje érzékenyen megkárosította. Eleinte mindent elkövetett, hogy Bartalits ur konkurrencziáját ártalmatlanná tegye, de Bartalits élelmességét le nem győzhette. Ezért annyira megharagudott, hogy a 12 röpiratot Bartalitsnál többé nem nyomatja és a hol csak teheti eivonja tőle az antiszemita kunsaftokat. Bartalits ur meg azzal viszonzozza Istóczy eme szeretetre méltó indulatát, hogy naponta újabb antiszemita kiadványokkal gazdagítja a ponyvát, hogy annál kevesebb prae-numerans és olvasó jusson Istóczy termékeinek.

— A tiszadadai izr. hitközség nyilvános elemi iskolájában egy tanítói állás megüresedvén, arra pályázat nyitattik. A pályázók csak okleveles tanítók lehetnek, kik a magyar és német nyelvben teljesen jártasak. Az állomás, mely f. é. május végén betöltendő, 400 frtnyi évi fizetéssel és szabad lakással jár. A megválasztottnak 10 frtnyi uti költség megtérítettik. Folyamodványok az alól-írotthoz intézendők. Tisza-Dada, 1884. április 23.

Swarcz Sámuel.

— Szabolcsmegye Tisza-Dob izr. hitközségében egy 400 frttal javadalmazott okleveles tanítói állomás azonnal-betöltendő. Kivántatik a törvényes tantárgyakban való képzettségen kívül még a héber és német nyelv tökéletes

bírása. Pályázók legfeljebb f. é. május 20-ig jelentkezhetnek. Tisza-Dob, 1884. ápril hó 24.

Krausz Mór,

hitközségi elnök.

— Pályázat. A kaposvári izr. hitközségnél betöltendő: 1-szor a főkántori 1400 frt évi fizetéssel és lakással, valamint a szabályozott stoláris illetményekkel javadalmazott állomás. — Világosan megemlítettik, hogy a Jomkipur és Purim-féle N. dovoth megszűntek, és hogy a megválasztott a hitközség népiskolájában az éneket oktatni tartozik. — Próba előadásra csak a meghívottak bocsájtatnak, uti és költözködési költség czimén a megválasztottnak a körülményekhez képest az előjáróság által megállapítandó összeg fog kifizettetni; Pályázati határidő május hó vége: 2-szor, a tenorista állomás 500 frt évi fizetéssel, ezen állomás azonnal elfoglalható. 3-szor, egy évi 600 frttal javadalmazott tanítói állomás 1884-ik szeptember 1-jével; pályázati határidő 1884-ik május hó vége. — Csakis okleveles néptanítóknak, kik a magyar, német és héber nyelvekben oktatni képesek — felszerelt kérvényeik vétetnek figyelembe. Pályázati kérvények a kaposvári izr. hitközség elnökéhez czimzendők.

— A szerbkereszturi izr. hitközségben egy okleveles tanítói állomás betöltendő. Kivántatik, hogy a pályázó tanítói minősítvényén kívül sóchet ubodek is legyen. Évi fizetés 350 frt, szabad lakás és fűtés. A megválasztottnak 20 frtnyi utazási költség megtérítettik. Winterstein Ábrahám hitközségi elnök, Szerbkereszturon (Torontálmegye) posta: Gyula.

— A tinnyei (Budapest környékén) izr. hitközségben egy 300 frt évi fizetéssel ellátott Sochet ubodek és koreh állomás megüresedvén, arra ezennel pályázat nyitattik. A pályázók a családi viszonyait is kitüntetőfolyamodványokat a tinnyei hitközség elnökéhez intézendők.

— Assicurszioni Generali. 1884-ik évi április hóban az életbiztosítási osztálynál 412 ajánlat 1.207,301 frt 55 krnyi biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 331 kötvény 950,991 frt 55 kr. biztosítási összegre állított ki. Folyó évi január 1-je óta 1744 ajánlat 5.252,107 frt 10 krnyi biztosítási összeg erejéig nyújtott be és 1470 kötvény 4.380,691 frt 10 kr. biztosítási összegre állított ki, a mult évben kiállított 4.609,535 frt 64 kr. biztosítási összegre szóló 1386kötvény ellenében 1884. január elseje óta bejelentett károk.összege 419,812 frt 19 kr-ra rug. Az életbiztosítási osztály kimutatott biztosítási állománya 1883. december hó 31 én 77.246,710 frt 04 kr. tőkét és 202,955 frt 88 kr. járadékot tett kl 39,105 kötvényre, a mire készpénztartalékban 17.199,580 frt 51 kr. volt tartva. Az 1883. évben kifizetett károk az életbiztosítási osztály részéről 1.149,501 frt 74 krt tettek ki s az összes ágazatoknál a társulat alapítása óta (1831) az évenkénti kimutatások szerint fizetett károk 169.785,742 frt 38 krt tesznek ki.

— Dr. Kenedi Géza, a P. Hirlap szerkesztője, előfizetési felhívást tett közzé egy legközelebb megjelenendő „A Quarnero“ czimü művére. Ajánljuk a jeles szerző munkájai t. olvasóink figyelmébe. Az előfizetés példányonként 2 frt.

— A Bucsú Szent László és vidéke önk. tűzoltó egyesület által felsőbb engedélylyel kibocsátott sorsjegyek huzása, a nm. m. kir. pénzügyministerium folyó évi ápril 17-én 23189 sz. magas engedélyével 1885. évi januárban Nagy-Kanizán lesz megtartva. — Mély tisztelettel a rendezőség.

Szerkesztői üzenetek.

M. L. urnak, Nagy-Bajom. Elintéztük.

I. A. urnak, Varsolcz. Teljesen osztjuk nézetét.

F. Zs. urnak, Nyiregyháza. Rendben van.

Kr. J. urnak, Telki-Bánya. A kéziratot legnagyobb sajnálatunkra nem találtuk. Kérjük, bennünket egy újabb közleménnyel megszerencsésíteni.

Munkácsi. Olyan tréfa nem való komoly lapba.

S. M. urnak, Budapest. Az általa megnevezett ur munkatársunk soha sem volt. Nem ismerjük.

Prutus. Miért Brutus? Szerény információnk szerint a jámbor Brutus soha sem követett el balladákat.

D. F. urnak, Budapest. Vissza veheti.

HIRDETÉSEK.

NYARALÓKBA, FÜRDŐKBE.

Utazóknak és turistáknak kézi és nagy kofferok 3-35.—, kézi-táskák 3-20.—, vállra függeszthető táskák 4-10.— Berendezett utitáskák 18-60.— Praktikus összeállított tárgyakkal berendezett uti-tokercs 6.— Borotválkozó-készlet összeállítva J. H. Heifford borotvával 7.— Uti ivópohár 40 kr.—1.50, irrotírozó keztyűk 40 kr.— drót hajkefe 1.— Kulacsok 1-5.— Pinczetok 3, 5, 8 üveggel 9-13.50 Botszék 4-10.— Kanócos gyufatartó 85 kr. Távcso 7.— Messzelátó sétatotrát alkalmazható 3.20. Erős zsebkecs 1-2.— Vízmentes esőköpeny mindkét oldalán hordható 10, 12, 14.— Özbőrrel bevont löször ülő- vagy fejpárna 6.20.— Tyúkszem-karika doboz 24-30 kr. Utiszappan dobozban 20 kr. **Biztonsági revolverek** belöve 25 tölténnyel 5, 6, 7.— Kis formájú erős lövésű Bulldogg-revolver 9, 10, 11.— Revolver-fegyver 55.— Életementő zseb-boxer 1.— Pontosan járó remontírozható zsebóra 10.— Fali inga-óra 4.50. Lapos zseb-napóra 1.— Időmutató házikó két alakkal és termométerrel 1.0 Thermometerek 60 kr.—2.50. Plaid-szíjak 85 kr.—2.50.

Sport-czikkek. Angol disznó-bőr-nyereg 15-35.— Angol bőr-kantár 2.65-4.— Kettős szárral 5-8.50. Martingal 3.50-4.— Kengyel-szíj 2.50, 3.50. Kengyelvasak 1.60-3.50. Nyereg-lekötők 2.40-7.— Izzasztó 2.75-6.— Fehér mosható izasztó 4.50. Zabla 1.80-3.50. Trenzlí 50 kr.—1.50. Felcsatolható sarkantyú 2.— Lovagló-gamaszok bőrből és vízmentes vásznból 4.50-7.50. Lovagló- és kocsi-köpenyek 14-20.— Nyereg-szappan doboza 85 kr. Pegeot löszörnyíró olló 5.— Rugany lólabseb-mentő 2.— Kocsibőr- és szerszám-publikó kenőcs 50 kr.—1.— Nubian blaking bőrlakk 90 kr. Öz-bőr kocsiszittatáshoz 1.— Ezüst-, réz- és más érc-tisztító por 25-50 kr.

Vadászat és halászat összes kellék. Halász-bot 1.25-15.— Kész zsinór 20 kr.—2.— Mesterséges legyek horoggal 12 drb 80 kr.

Mulattatásul. FLOBERT-fegyver durranás nélküli, társaságoknak és céllövészet betanulásához 7, 10, 11, 16, 24.— Flobert-pisztoly 6-15.— Vas czéltábla kiugró bohóccsal és mozsárral 8-9.— mozsár nélkül 3-6.— Csinos nickl légpisztoly 7.50, chez fa czéltábla 75 kr. **Kuglizó-egyleteknek és vendéglősöknek** keményfa bábu 2.50. **Lignum sanctum** golyók nagyság szerint 1.50-3.50. Színes lap-pionok kertü ünnepélyekhez 20-40 kr. Croquet játék 10-20.— Uj angol Lawn Tennis társas-játék 29.— Karikajáték 12 pár 1.80. Színes gummi-lapdák 15 kr.—1.50. Papír léggömbök 50 kr.—2.—

Uj! Ariston kertben az ifúságot és felnőtteket mulattató 6 zenedaráb 24.— Zenedaráb külön 75 kr. **Accordeon tremolo** concert-harmonika 7-0.—

Szajharmonika csemettyű-kisfrettel 1.50. Háromkerekű tartós **Velociped** fiúknak 10, 12, 15.— **Tornaszerek.** Mászó-kötél 5.80-8.80. Trapez rúddal 7.50. Trapez karikákkal 8.50. Gyermekek-hinta 5.50-9.— Tjé-tornakészlet iskolával 6.50. Ábrák al 15.— Tornagyógykezelő 30 kr. Tornaczipők 1.30. Uszó-öv 8-10.— Két vivőkészlet 23.50. Athleta-bot súlyos 2.50, bürrel bevonva 5.— Athleta box-keztyű 2 pár 8.— Athleta czéllövő nagy ívnyilak 2, 3, 5.—

Dohányzóknak vas dohánynyáv-gép fogas hajtókerékkel 18.— Dohánytartó, melyben a dohány nyír-kosan marad 4.50. Dohánykas szítával 2.50. **Automat** cigarettakészítő és dohánytartó szelencze, a fedél betevésévé kész cigarettát nyertünk 2.— Homblon cigarettapapír, szopkával akövetk. 3.—
Vastagságban: 1.0-a 05 kr., ahhoz to 0.50 kr. Strassburgi száron szívó fa-pipa 1.50. **Hibátlan rajtek makrapipa** ezüst-kupakkal 8.— **Községeknak** tartós réz-oldalú kihirde és dob 15.— Postatáska két kulccsal 8-10.50 Postástrombita 1.85

Nyaralókba. Az egészség fenntartásához **szodavíz-készítő**, tisztító szodavíz nyertünk egyszerű bánásmóddal, 2 4 6 8 10 mészere 7, 10, 12, 14.50, 17—lyes

Legjobb szoda és borkő víziszűrő az egészségértelen víz tisztításához 2.50, 3-5.— **Fagyalt-gépek** receptekkel 3 6 12 adagra kétféle fagyalt 7.50 11.50 16.50 nak 15-21.— Vajkésztő vas hajtókerékkel 4.50, 6.50. Vaj- és sajt tányérok üveg fedővel 1-6.— Sodrony ételborító legyek ellen 50 kr.—1.80. Kis borsóribédlő-asztra 1.20. Kerti gyertyatartó 1-3.— Japán kerti napernyők 1.— **Comfort** kávégép, legjobbnak elismert, 1-10 csészére 5.60-12.80. Angol asztali evőeszközök. Vas mángorló nagy hajtókerékkel, szabályozható rugókkal 50.— Családi mérleg 10 kilóg 6.— Kézi palack-dugaszoló 1.40. Hidraulikus hordósád italok megromlása ellen 1.— Biztonsági borlehuző gummicsovek 2.70, 3.50. Önműködő dugaszhozó 80 kr.—3.— Szobapadló-fényház doboz 70 kr. Ragasztószőr üveg és porcellánhoz 85 kr. Piége perpeuelle, egérfogó több egerekre 70 kr. Jótállás melletti fogkefék 3-70 kr. Virágasztalok 7-15.— Virágharmatosító 40 kr. Kézi virágfecskendők 1.20-3.— Kerti fecskendők 14-21.— **Függő hintaágy** 2.70, 4.50, 6.50, egész nagy széjjelfeszítő léccel 14.—

Anyáknak önműködő szoptató-üveg 1.50. Ismeri angol foggyógy 3.— Allóvetés anyaméh-fecskendő 1.80-4.— **Rechaud** gyorsforraló-lámpa 1.80-2.20. Serpenyő 1.— Erős gyermek-kocsi 7.50-14.— **Uj gyermekbölcső-kocsi** 14.— Törhetlen lavoír gyermekeknek 1.50-2.—

ÉRTESÍTÉS.

Tisztelettel értesítjük a t. hitközségeket, hogy az Egyenlőség ezentul mindennemű

községi hirdetések

közöl. Felkérjük ennél fogva a hitközségek tekintetes előjáróit, valamint a hitközségek lelkeszi, hivatalnoki és tanítói karát, hirdeteiket az Egyenlőség kiadó-hivatalának beküldeni, annál is inkább, mert e lap elterjedtségénél fogva legbiztosabb garanciát nyújt a hirdetés eredménye iránt.

A hirdetési díj legolcsóbban szabattik ki.

Az Egyenlőség kiadó-hivatala.
(V. k. Széchenyi-utca 10. sz.)

Próba-megrendeléshez 721 ábrás árjegyzéket mellékel, meg nem felelő tárgyakat visszavezz **KERTÉSZ TÓDOR Budapest,** Dorottya-utca 1-ső szám.

Gyöngyösy Imre
ezelőtt
Ersek István
tekeasztal- és dákó készítő Budapest, kertész utca 27. sz.
Ajánlkozik solid és tartós munka elkészítésére jótállás mellett.

A lakások tisztán és rendben tartása
minden házban
legtöbb fáradságot okoz.
Végtelen fáradozása után sikerült egy **lakás-tisztító intézetet**
alapítanunk, mely a t. háziasszonyokat ezen fáradságtól megkíméli. — Lakások rendbentartására, szobatisztításra, butorporolásra, ablaktisztításra stb. intézetünk a legolcsóbban vállalkozik. — Szobatisztításra külön osztályt rendezünk be. Havi vagy évi bérletek a legolcsóbb áron. Kiváló tisztelettel

Az első budapesti ált. lakás tisztító-intézet.
Iroda: Váci-körút 1. szám.

Three Shilling Hats.

Budapest
Sugárút 2 (Fonclère-éptület)
Bécs
Mariabilderstrasse Nr. 22 (Stiftskaszárnya)
London
Southwark Street (Winchester House).

Csak új kalapok
a legdivatosabb forma, legjobb minőség, pontosan kiszámított nyári áron.
urak és fiúk számára **frt. 1.80**
Selyem cylinderek és Chapeaux-Cliaques **frt. 3.80**
Valodi angol cylinderek, és Atlas-Chapeau-Cliaques **frt. 6.80**

HIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban **BUDAPEST,**
V., Széchenyi utca 10. sz.